

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๘๙

วันพุธ ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเกียรติชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายอุดม รัฐอมฤต

(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรวิทย์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นายณัฐ มนโกลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเรียม

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวจีระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๘๘ วันอังคาร ที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ รายงานต่อที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการได้เชิญหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเมื่อถูกเรียกมาให้ข้อมูลกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในความรู้สึกของ

หน่วยงานที่ถูกเชิญให้มาชี้แจงตกอยู่ในสถานะเป็นจำเลยจึงส่งผลทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน

๒) การเสนอความเห็นของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในชั้นยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาตินั้น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้นำเสนอความเห็นเฉพาะบางประเด็นที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถมอบอำนาจให้พนักงานอัยการดำเนินฟ้องคดีต่อศาลเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ เป็นประเด็นที่อ่อนไหวและอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ อย่างไรก็ตาม การบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฟ้องคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้เองนั้น องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมองว่าเป็นมิติใหม่ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๓) คณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาตินั้น ในอดีตคณะกรรมการสรรหาจากสัดส่วนของศาลเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการบัญญัติไว้เช่นนั้นสะท้อนให้เห็นถึงการบัญญัติกฎหมายที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้แทนภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอย่างเพียงพอ ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้มีสัดส่วนของผู้แทนภาคประชาสังคมสามารถเข้ามาเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มากขึ้น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ แสดงความเห็นว่ามีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัจจุบันประเทศไทยเป็นภาคีสถิติสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งสหประชาชาติถือเป็นสนธิสัญญาหลักจำนวนเจ็ดฉบับ ที่ผ่านมา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ทำหน้าที่ในการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนได้ดีในระดับหนึ่ง แต่มีประเด็นปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับการบูรณาการข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างหน่วยงานราชการกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ในเชิงนโยบาย เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นมาตรฐาน โดยนโยบายเกี่ยวกับมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนจะต้องไม่เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของผู้มีอำนาจกำหนดนโยบาย เมื่อมีมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนในเชิงนโยบายแล้ว ก็จะส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกล้าที่จะให้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับด้านสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น สำหรับเรื่องการรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศนั้น องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมองว่า องค์กรสิทธิมนุษยชนภายในประเทศไม่มีหน้าที่ในการรายงานข้อเท็จจริงเพื่อปกป้องรัฐ เนื่องจากองค์กรสิทธิมนุษยชนภายในประเทศเกิดขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐเป็นหลัก โดยสามารถรายงานข้อเท็จจริงด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่คณะรัฐมนตรี หรือรายงานข้อเท็จจริงต่อสาธารณชนภายในประเทศได้ แต่จะรายงานข้อเท็จจริงในลักษณะที่เป็นการปกป้องรัฐไม่ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในประเทศต่อองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศนั้น ในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ หากกระทรวงการต่างประเทศไม่รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าวให้องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศทราบ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็ต้องทำหน้าที่เป็นผู้รายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวแทน และก่อนการรายงานข้อเท็จจริง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้เป็นที่ยุติ ก่อนที่จะแถลงรายงานข้อเท็จจริงต่อองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเพื่อทราบต่อไป

นายบรรชิต สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ แสดงความเห็นว่ามีกรณีที่มีการกล่าวหาว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นภายในประเทศ โดยบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่ในการ

แถลงข้อเท็จจริงนั้น อาจถูกมองว่าเป็นการแก้ต่างให้แก่รัฐ ดังนั้น ควรให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แถลงข้อเท็จจริงดังกล่าวในลำดับแรก และหากหน่วยงานราชการไม่ดำเนินการก็เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องรายงานข้อเท็จจริง ข้อเสนอแนะ รวมทั้งมาตรการเยียวยาต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และรายงานให้สาธารณชนทราบต่อไป โดยไม่ต้องทำหน้าที่รายงานต่อองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเป็นหลัก

ส่วนเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการในองค์กรอิสระได้มีการบัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนี้แล้ว อย่างไรก็ตาม นอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องมีการบัญญัติเป็นกรณีพิเศษไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว อาจต้องนำหลักเกณฑ์ในเรื่องลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาประกอบการพิจารณาด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในเรื่องบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาตินั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรมีหน้าที่ต้องทำความจริงให้ปรากฏ โดยต้องระบุถึงรายละเอียดของข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลการสอบสวนในเรื่องที่มีการกล่าวหาว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้เป็นที่ยุติว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนจริงหรือไม่ เพื่อให้องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศได้รับรู้ถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย และในกรณีที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหามีให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้น มิใช่ดำเนินการเยียวยาให้แก่บุคคลผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหที่เป็นต้นเหตุแห่งการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วย

การสร้างกลไกเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ควรให้อำนาจคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถเรียกหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลประกอบการพิจารณาได้เช่นเดิม แต่หากเป็นกรณีที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีแนวคิดในการเสนอแนะเรื่องใดๆ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนก็ควรให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเชิญรัฐมนตรีและหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาและหาข้อยุติในเรื่องดังกล่าว เมื่อหาข้อยุติในเรื่องดังกล่าวได้แล้ว ให้ส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติตามข้อเสนอแนะดังกล่าวต่อไป หากคณะรัฐมนตรีไม่ปฏิบัติตามให้คณะรัฐมนตรีแจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ แสดงความเห็นเห็นว่า เมื่อพิจารณาถึงการบริหารงานภายในองค์กรของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว พบว่ายังมีปัญหาในเชิงการบริหารจัดการในเรื่องการแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือในการทำหน้าที่ในการพิจารณาหรือสอบสวนเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนซึ่งในอดีตการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังไม่มีหลากหลายในคุณสมบัติของอนุกรรมการเท่าที่ควร ดังนั้น ในกรณีมีความจำเป็นที่ต้องมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของตัวบุคคล โดยจะต้องมีความหลากหลายในเรื่องคุณสมบัติของอนุกรรมการด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ควรบัญญัติในเรื่องคุณสมบัติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้มีความหลากหลาย รวมไปถึงต้องบัญญัติเรื่องบทบาทและหน้าที่ให้มีความชัดเจนว่า การกระทำใดที่จะถือเป็นหน้าที่ในการตรวจสอบอำนาจรัฐ หรือการกระทำใดที่จะถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องรายงานข้อเท็จจริงด้านสิทธิมนุษยชนให้องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศได้รับรู้ถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด

ต่อจากนั้น ประธานกรรมการหารือที่ประชุมเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ให้แล้วเสร็จก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งคาดว่าจะประกาศใช้ประมาณเดือนพฤศจิกายนนี้ จึงทำให้เหลือระยะเวลาประมาณหนึ่งเดือนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับให้แล้วเสร็จ เนื่องจากเมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้ระยะเวลาที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาแปดเดือนจึงจะเริ่มนับ ซึ่งจะมีประเด็นเชื่อมโยงกับคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะต้องไปกำหนดให้มีการเลือกตั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่จัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งแล้วเสร็จ ประกอบกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับไว้พิจารณา คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงมีระยะเวลาไม่มากนักในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ

เมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องดำเนินการสรรหากรรมการการเลือกตั้งเพิ่มอีกสองคนให้ครบตามจำนวนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งนั้นจะต้องบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... รวมไปถึงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องไปกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับจดทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับให้แล้วเสร็จพร้อมกับการประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

สำหรับประเด็นที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งจะต้องบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทุกฉบับ คือ ที่มาของผู้แทนองค์กรอิสระในการเข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งจะต้องเป็นผู้แทนองค์กรอิสระที่ได้รับเสียงเป็นเอกฉันท์ขององค์กรอิสระนั้นๆ เพื่อให้เข้ามาเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการในองค์กรอิสระต่อไป

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญในเรื่องการชดกันแห่งผลประโยชน์ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘๔ ซึ่งในกรณีของ (๑) บัญญัติห้ามมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แต่เมื่อพิจารณามาตรา ๒๖๙ (๒) ของร่างรัฐธรรมนูญ ที่บัญญัติยกเว้นไม่นำความในร่างมาตรา ๑๘๔ (๑) มาใช้บังคับแก่การเป็นสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรก ดังนั้น บุคคลที่มีลักษณะอันเป็นการชดกันแห่งผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๘๔ (๑) ของร่างรัฐธรรมนูญ จึงสามารถเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ตามมาตรา ๒๖๙

- ควรกำหนดเรื่องคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระให้ชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติมีหลักการให้ผู้ที่เคยเป็นอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าตำแหน่งอธิบดีสามารถดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้ ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงจึงสามารถดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ แต่ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งรองอธิบดี

หรือรองปลัดกระทรวงจะไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในองค์กรอิสระได้ อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาว่าตำแหน่งรัฐมนตรีถือว่าเป็นหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าตำแหน่งอธิบดีหรือไม่

- มีกรรมการสอบถามว่า รัฐมนตรีมีหน้าที่ในการกำกับดูแลรับผิดชอบการบริหารงานของกระทรวงเท่านั้น และอาจไม่ใช่ข้าราชการ นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีหรือปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยว่าเป็นหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าตำแหน่งอธิบดีหรือไม่

- รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มีหลักการให้ผู้ที่เคยเป็นรัฐมนตรีสามารถดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในองค์กรอิสระได้ แต่ร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติไม่ได้ใช้หลักการเดียวกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ซึ่งอาจตีความได้ว่าผู้ที่เคยเป็นรัฐมนตรีไม่สามารถดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติได้ อย่างไรก็ตาม ควรให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาในการวินิจฉัยเรื่องดังกล่าว

- ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานครจะสามารถดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้หรือไม่

- ควรคำนึงถึงผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหรือตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่าอธิบดี เนื่องจากบุคคลดังกล่าวส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งไม่ถึงห้าปี

ประธานกรรมการกล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีฐานะเทียบเท่าส่วนราชการในระดับกรม ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในองค์กรอิสระได้ แต่กรณีของปลัดกรุงเทพมหานครนั้นถือว่าเป็นตำแหน่งของหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่าอธิบดีจึงสามารถดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้ ส่วนตำแหน่งรัฐมนตรีถือว่าเป็นข้าราชการการเมืองซึ่งเป็นข้าราชการประเภทหนึ่ง แต่จะต้องพิจารณาว่ารัฐมนตรีเป็นหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่าอธิบดีหรือไม่ ทั้งนี้ ที่ประชุมอาจพิจารณาเรื่องการส่งเรื่องให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัยเรื่องคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้ในภายหลัง

- มีกรรมการสอบถามว่า ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่ากับอธิบดีจะต้องเคยดำรงตำแหน่งในส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรมหรือไม่ โดยจะต้องกำหนดให้ชัดเจนเนื่องจากอาจทำให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้ามาเป็นกรรมการในองค์กรอิสระได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่ากับอธิบดีในหน่วยงานซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม สามารถดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้ โดยที่ประชุมควรพิจารณาให้ชัดเจนว่าผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่าอธิบดีหมายความว่าถึงบุคคลใดบ้าง นอกจากนี้ ยังมีข้อสงสัยว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งบางประเภท เช่น เอกอัครราชทูต เป็นตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่าอธิบดีหรือไม่ เนื่องจากผู้ที่จะมาเป็นเอกอัครราชทูตนั้นต้องเคยดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีในหน่วยงานของกระทรวงการต่างประเทศมาก่อน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นรองอธิบดีในหน่วยงานของกระทรวงการต่างประเทศก็สามารถดำรงตำแหน่งเป็นเอกอัครราชทูตได้

- รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าตำแหน่งอธิบดี สามารถเข้ามาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ ซึ่งอาจมีเหตุผลมาจากผู้ร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ต้องการให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งในองค์กรทหารหรือตำรวจสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในองค์กรอิสระได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรพิจารณาเรื่องคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่เคยเป็นหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่าอธิบดีในภายหลัง

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ซึ่งจัดทำโดยคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

“ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

“มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลใช้บังคับต่อไป ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะความในข้อ ๒”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงกำหนดความใน (๓) ไว้ เนื่องจากเมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับก็จะทำให้พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกไปซึ่งเป็นไปตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงเสนอดัดความใน (๓) ออก

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เหตุที่ใส่ความใน (๓) ไว้เนื่องจากต้องการหารือที่ประชุมว่าในการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับจำเป็นต้องมีหลักการเช่นเดียวกับความใน (๓) หรือไม่

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้มีข้อถกเถียงกันว่าจะต้องกำหนดให้มีการยกเลิกประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะนั้นเห็นว่าควรกำหนดให้มีการยกเลิกประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติพรรคของรัฐธรรมนูญของฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับต่อไป **ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะส่วนในข้อ ๒”**

มาตรา ๔

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พรรคการเมือง” หมายความว่า คณะบุคคลที่รวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองโดยได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขโดยมุ่งที่จะส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีการดำเนินการทางการเมืองอื่นอย่างต่อเนื่อง

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

“ที่อยู่” หมายความว่า ที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“จังหวัด” หมายความว่า ความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“การบริจาค” หมายความว่า การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่พรรคการเมืองเพื่อการดำเนินการของพรรคการเมืองหรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง หรือของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมือง

“ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” หมายความว่ารวมถึง

(๑) การปลดหนี้หรือการลดหนี้ให้เปล่า

(๒) การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย

(๓) การเข้าค้ำประกันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม

- (๔) การให้ค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทน
- (๕) การขายหรือการให้เช่าซื้อทรัพย์สินต่ำกว่ามูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏในท้องตลาด
- (๖) การซื้อหรือการเช่าซื้อทรัพย์สินสูงกว่ามูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏในท้องตลาด
- (๗) การให้ใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สินโดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าบริการหรือคิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดจากบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- (๘) การให้ใช้บุคลากรซึ่งมิได้เป็นลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของพรรคการเมืองโดยพรรคการเมืองหรือสมาชิกไม่ต้องชำระค่าจ้างหรือสินจ้างหรือต้องชำระค่าจ้างหรือสินจ้างเพียงบางส่วน เว้นแต่การเป็นอาสาสมัครนอกเวลาการทำงานโดยปกติของผู้นั้น
- (๙) การให้ใช้บริการโดยไม่คิดค่าใช้บริการหรือคิดค่าใช้บริการน้อยกว่าที่คิดจากบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- (๑๐) การให้ส่วนลดในสินค้าหรือทรัพย์สินที่จำหน่ายโดยให้ส่วนลดมากกว่าที่ให้แก่บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- (๑๑) การให้เดินทางหรือให้ขนส่งบุคคลหรือสิ่งของโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดจากบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- (๑๒) การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพ หรือการบันเทิงอื่นให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดจากบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- (๑๓) การให้บริการวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก วิศวกร กฎหมาย หรือบัญชี โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดจากบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- (๑๔) การให้รางวัล
- (๑๕) การชำระเงินล่วงหน้าหรือการคืนเงินให้ภายหลัง
- (๑๖) การอื่นซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกได้ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้หรือไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายซึ่งโดยปกติต้องจ่าย
- การดำเนินการตาม (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓) ซึ่งพรรคการเมืองจัดให้แก่สมาชิกและมิได้เป็นไปเพื่อการหาเสียงเลือกตั้งให้แก่สมาชิก มิให้ถือว่าเป็นการให้ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดต้องกำหนดความว่า “...โดยมุ่งที่จะส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีการดำเนินกิจการทางการเมืองอื่นอย่างต่อเนื่อง” ไว้ในค่านิยามคำว่า “พรรคการเมือง” เนื่องจากจะทำให้เกิดเงื่อนไขในการเป็นพรรคการเมือง ซึ่งการรวมตัวกันเป็นพรรคการเมืองถือเป็นเสรีภาพอย่างหนึ่ง จึงไม่ควรกำหนดเงื่อนไขไว้ในค่านิยาม อีกทั้งหากมีการกำหนดเงื่อนไขไว้ในค่านิยามแล้วอาจทำให้กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันทางการเมืองโต้แย้งได้ว่าการรวมตัวกันของกลุ่มตนเองไม่ใช่พรรคการเมืองตามค่านิยามดังกล่าว จึงไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของพรรคการเมือง

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความคิดเห็นว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้ความว่า “...โดยมุ่งที่จะส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีการดำเนินกิจการทางการเมืองอื่นอย่างต่อเนื่อง” เช่นกัน นอกจากนี้ ค่านิยามที่กำหนดไว้จะสอดคล้องกับ

สภาผู้แทนราษฎรนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมือง”
ไว้ในคำนิยามคำว่า “การบริจาค” ด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่าง
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิधिพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เหตุที่กำหนดความดังกล่าวไว้ก็เพื่อต้องการทำให้การบริจาคให้กับ
พรรคการเมืองมีความชัดเจนว่าจะต้องมีวัตถุประสงค์ตามคำนิยามด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับการให้
พรรคการเมืองต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม สามารถตัดความดังกล่าวออกโดยนำไปกำหนดไว้
เป็นเงื่อนไขในส่วนอื่นได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงการให้เงินแก่พรรคการเมืองในลักษณะของการฝากเงิน
ที่ไม่มีวัตถุประสงค์ตามคำนิยามซึ่งไม่ถือว่าเป็นการบริจาคเงิน ทำให้พรรคการเมืองไม่ต้องแจ้งการฝากเงิน
ดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามคำว่า “การบริจาค” เป็นดังนี้

“การบริจาค” หมายความว่า การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงิน
ได้แก่พรรคการเมือง **เพื่อวัตถุประสงค์ในทิศตวรรษของพรรคการเมืองหรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในทิศตวรรษที่ตั้งของ
พรรคการเมือง หรือของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง
และค่าใช้จ่ายพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมือง...**

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า หากแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามของคำว่า “การบริจาค” ในลักษณะเช่นนี้
อาจเกิดกรณีที่มีการให้เงินแก่พรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลเพื่อตอบแทนการออกกฎหมายหรือการออกมติ
คณะรัฐมนตรี ซึ่งจะไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นการบริจาคเงินหรือไม่

- กรณีที่มิ้นกการเมืองเดินเรียหรือรับบริจาคเงินจากประชาชนจะถือว่าเป็นการบริจาคหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคงความว่า “เพื่อการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อเป็น
ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง หรือของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมือง” ไว้ อาจทำให้
พรรคการเมืองโต้แย้งได้ว่าเงินที่ได้รับนั้นไม่ใช่เงินบริจาคตามความหมายของคำนิยาม ซึ่งคำนิยามของคำว่า
“การบริจาค” ควรให้ความหมายที่กว้างเพื่อให้ครอบคลุมถึงการให้ประโยชน์ทุกรูปแบบโดยให้ถือว่าเป็น
การบริจาคทั้งหมด ส่วนกรณีที่นักการเมืองรับบริจาคเงินเพื่อนำไปใช้ในการชุมนุมนั้น ไม่ถือว่าเป็นการ
บริจาคตามคำนิยาม ซึ่งการเดินเรียหรือรับบริจาค่นั้น ต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นการรับบริจาคเพื่อการ
ดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองด้วยหรือไม่

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เงินที่พรรคการเมืองได้รับบริจาค่นั้นจะต้องนำไปใช้จ่ายตามที่
กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น นอกจากนี้ หากไม่กำหนดคำนิยามให้ชัดเจนอาจทำให้เกิดปัญหาในการลดหย่อน
ภาษีของประชาชนที่บริจาคเงินให้กับพรรคการเมืองด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ควรนำเรื่องการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองมากำหนดไว้ในคำนิยาม
เนื่องจากหากกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ไว้ในคำนิยามแล้ว จะต้องตีความว่าเงินที่ให้กับพรรคการเมืองนั้นเป็นเงิน
บริจาคหรือไม่ ซึ่งอาจทำให้เงินดังกล่าวเป็นเงินนอกบัญชีที่ไม่ต้องแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย
แต่คำนิยามของคำว่า “การบริจาค” ที่แก้ไขเพิ่มเติม จะทำให้เงินทุกประเภทที่ให้กับพรรคการเมืองถือ
ว่าเป็นการบริจาคทั้งหมด ส่วนการบริจาคเงินให้กับพรรคการเมืองเพื่อลดหย่อนภาษีนั้น สามารถนำไปกำหนด
ไว้ในส่วนอื่นได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่าง
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิधिพิจารณา

ของศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งข้อสังเกตว่า อาจเกิดกรณีมีผู้บริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองโดยไม่ระบุถึงวัตถุประสงค์ในการบริจาคเงินดังกล่าว ซึ่งจะทำให้เงินดังกล่าวเป็นเงินนอกบัญชีที่ไม่ต้องแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า สามารถนำหลักการเรื่องการให้เงินกับมูลนิธิหรือสมาคมมาใช้กับการบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองได้

- เงินอุดหนุนของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้กับพรรคการเมืองจะถือว่าเป็นเงินบริจาคหรือไม่ ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงการให้เงินแก่พรรคการเมืองในรูปแบบของเงินฝากโดยคิดดอกเบี้ยด้วย ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการให้ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยาม คำว่า “การบริจาค” เป็นดังนี้

“การบริจาค” หมายความว่า การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่พรรคการเมือง **เพื่อวัตถุประสงค์ในกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกิจการเลือกตั้งของพรรคการเมือง หรือของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเขตเลือกตั้งแต่ไม่รวมถึงค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมือง...**

จากนั้น ประธานกรรมการเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาคำนิยามคำว่า “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” โดยเสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามใน (๒) เป็นดังนี้ “(๒) การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ยหรือคิดในอัตราที่ต่ำกว่าที่คิดกันโดยปกติทางการค้า” และสอบถามว่าใน (๑๕) ความว่า “(๑๕) การชำระเงินล่วงหน้าหรือการคืนเงินให้ภายหลัง” มีความหมายอย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความใน (๑๕) เป็นการนำเรื่องระบบการชำระเงินคืนหรือการคืนเงินมา กำหนดไว้ใน (๑๕) เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณีที่พรรคการเมืองให้ประโยชน์กลับคืนไปยังผู้ที่ให้เงินทุนแก่พรรคการเมือง

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เนื้อหาของคำนิยาม คำว่า “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” นำมาจากหลักการเรื่องการชดเชยแห่งผลประโยชน์ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ อย่างไรก็ตาม มีข้อสงสัยว่าในทางปฏิบัตินั้น การกระทำตามคำนิยามดังกล่าวจะสามารถนำมาคำนวณเป็นเงินบริจาคหรือเป็นข้อมูลทางบัญชีอย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คำนิยามของคำว่า “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” ตาม (๑) (๒) (๓) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) และ (๑๖) เป็นความเดิมในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นการกระทำที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง ดังนั้นจึงนำการกระทำดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เมื่อมีประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ พรรคการเมืองต้องรายงานเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ เพื่อพิจารณาว่าประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้นั้นเกินกว่าค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองหรือไม่ ทั้งนี้ การนำการกระทำที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งเพิ่มเข้ามาในคำนิยาม “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” อาจทำให้มีการเพิ่มคำนิยามใหม่ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ จึงควรพิจารณาว่าการเพิ่มการกระทำในเรื่องดังกล่าวมีความจำเป็นหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเขียนกฎหมายโดยนำเรื่องที่ต้องการห้ามไปใส่ไว้ในคำนิยาม เมื่อนำไปปฏิบัติจริงอาจจะก่อให้เกิดความสับสนได้ ตัวอย่างเช่น หมอคนหนึ่งรักษาโรคให้แก่ประชาชน ในจังหวัดโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายมาเป็นเวลานาน ต่อมาหมอนั้นต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งจะต้องหยุด รักษาโรคให้แก่ประชาชนหรือไม่ เพราะการรักษาโรคให้ประชาชนถือเป็นประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้ หรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องการจัดงานเลี้ยงภายในพรรค โดยลูกจ้างที่บ้านและที่บริษัท มาช่วยงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ถือว่าเป็นการบริจาคหรือไม่ เป็นต้น ดังนั้น ในกฎหมายควรกำหนดสิ่งที่ ต้องการห้ามให้ชัดเจนว่าในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้งจะกระทำการเรื่องใดไม่ได้บ้าง แต่ไม่ควรระบุว่า การกระทำใดถือเป็นการบริจาคให้พรรคการเมือง เพื่อไม่ให้เป็นการปะปนกันระหว่างสิ่งที่ต้องการห้าม และคำนิยาม ทั้งนี้ ควรต้องมีการตรวจสอบว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ต้องห้ามไม่ให้กระทำ ในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง และการบริจาคคืออะไร เพื่อให้พรรคการเมืองต้องรายงานการบริจาคนั้นต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และควรต้องกำหนดว่าการบริจาคนั้นต้องมีมูลค่าไม่เกินเท่าใดด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่าง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในกรณีปกติที่ไม่เกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ความใน (๑) - (๑๖) อาจไม่ใช่ เรื่องการบริจาค แต่หากตัดความใน (๑) - (๑๖) ออก อาจทำให้มีการแอบแฝงเรื่องดังกล่าวในการหาเสียง เลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ต้องการให้พรรคการเมืองนำเรื่องดังกล่าวมาใช้ในการหาเสียง เลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกฎหมายควรระบุให้ชัดเจนว่าระหว่างการหาเสียงเลือกตั้งห้ามไม่ให้ กระทำการใดบ้าง หรืออาจกำหนดว่าถ้ากระทำการดังต่อไปนี้ให้คำนวณการกระทำดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่าย ในการหาเสียงเลือกตั้งด้วย ไม่ควรรวมการกระทำที่ถือว่าเป็นการบริจาค เพราะการกระทำที่ถือว่าเป็นการ บริจาคเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไม่เฉพาะในเวลาหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น การเขียนกฎหมาย ในลักษณะข้างต้นจึงเป็นการปรามเท่านั้น ไม่ได้มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ในการต้องปฏิบัติตาม เนื่องจากทราบอยู่ แล้วว่าไม่สามารถปฏิบัติตามได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่าง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการทราบว่ามีการผิดที่เป็น ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้หรือไม่ เนื่องจากกรณีดังกล่าวไม่ได้กำหนดเป็นเรื่องการห้ามมิให้ กระทำแต่เป็นการกำหนดให้พรรคการเมืองต้องรายงาน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การรับทราบรายงานแต่ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ การรายงานดังกล่าวก็ อาจไม่มีความจำเป็น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่าง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งข้อสังเกตว่า เรื่องประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ในระหว่างการหาเสียง เลือกตั้งต้องแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ หากไม่อยู่ในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้งพรรคการเมือง ยังต้องรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งอีกหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากพรรคการเมืองมีการกระทำความผิดจริงโดยรับประโยชน์อื่นใดอัน อาจคำนวณเป็นเงินได้ในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งฟ้องต่อศาล ทั้งนี้ ไม่ควร ระบุความใน (๑) - (๑๖) ไว้ในกฎหมาย โดยควรกำหนดเฉพาะสิ่งที่ต้องการจะห้ามในการหาเสียงเลือกตั้ง

เท่านั้น ว่าห้ามกระทำการสิ่งใดบ้าง หรือเรื่องใดที่กระทำแล้วต้องรายงานไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วนเรื่องการบริจาคควรเขียนให้มีความหมายอย่างกว้าง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การเขียนกฎหมายอย่างกว้างโดยไม่ระบุว่ามีสิ่งใดบ้างที่ต้องรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง อาจทำให้พรรคการเมืองมีปัญหว่าเรื่องใดต้องรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงเห็นว่าอาจมีความจำเป็นที่ต้องเขียนเรื่องประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ในบางกรณี

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดเรื่องข้อห้ามในระหว่างการทำเสียงเลือกตั้งให้ชัดเจนจะเป็นประโยชน์ แต่ไม่ควรกำหนดให้พรรคการเมืองต้องรายงานทุกเรื่อง ควรรายงานเฉพาะเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัตินั้นแม้มีการกำหนดไว้ในกฎหมาย แต่พรรคการเมืองก็อาจไม่รายงานเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ ดังนั้น เพื่อให้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ควรกำหนดในกฎหมายว่าในกรณีที่พรรคการเมืองสงสัยว่าสิ่งที่มีผู้นำมาบริจาค้นั้นเป็นประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้หรือไม่ ให้พรรคการเมืองสอบถามไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตอบคำถามดังกล่าวภายในสามวัน หากคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ตอบกลับคำถามนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าการบริจาดังกล่าวไม่ต้องรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม เรื่องใดที่จะต้องรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ให้ถือเป็นสิทธิเด็ดขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าเรื่องใดจำเป็นต้องรายงาน พรรคการเมืองก็ต้องรายงานในเรื่องนั้นๆ

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในการพิจารณาเรื่องการบริจาค อาจต้องพิจารณาแยกออกเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่งคือส่วนตน และส่วนที่สองคือพรรคการเมือง สิ่งที่กำลังพิจารณาในขณะนี้เป็นเรื่องของพรรคการเมืองอันมีฐานะเป็นนิติบุคคล จึงสามารถรับการบริจาคได้ แต่สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไป คือ การรับบริจาค้นั้นสามารถรับบริจาคในรูปแบบใดได้บ้าง ในประเทศอังกฤษมีการกำหนดว่าการบริจาคจำนวนเท่าใดจึงจะต้องรายงาน นอกจากนี้ พรรคการเมืองต้องมีการจัดทำบัญชีให้สามารถเรียกตรวจสอบได้ตลอดเวลา อีกทั้งภายหลังการเลือกตั้งจะต้องมีการรายงานเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ และต้องรายงานปีละสี่ครั้งโดยส่งเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งโดยปกติพรรคการเมืองสามารถออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้บริจาคซึ่งมีผลทำให้การบริจาดังกล่าวเข้าสู่ระบบและสามารถตรวจสอบได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกฎหมายควรต้องกำหนดว่าการบริจาคจำนวนเท่าใดจึงต้องรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า แนวปฏิบัติในปัจจุบันหากการบริจาคให้แก่พรรคการเมืองมีมูลค่าเกินกว่าหนึ่งพันบาท พรรคการเมืองต้องมีการเปิดเผยรายชื่อผู้บริจาค แต่หากมีการบริจาคให้แก่พรรคการเมืองตั้งแต่ห้าพันบาทขึ้นไป พรรคการเมืองต้องเปิดเผยรายชื่อผู้บริจาคต่อสาธารณชน ทั้งนี้ การไม่กำหนดในกฎหมายว่า “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” จะทำให้เกิดข้อสงสัยว่าหมายความถึงสิ่งใดบ้าง อันจะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งและพรรคการเมือง จึงควรกำหนดเรื่องให้เห็นชัดแจ้งว่าเป็นประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ไว้ในกฎหมาย ดังเช่น

ความใน (๗) การให้ใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สินโดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าบริการหรือคิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดจากบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดรายละเอียดไว้ในกฎหมายจะเป็นการกำหนดที่ตายตัวจนเกินไป และอาจไม่ครอบคลุมถึงสิ่งที่กฎหมายยังไม่ได้กำหนดไว้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในประเทศอังกฤษมีการกำหนดว่า A donation is money, goods or services given to a party without charge or non-commercial terms, with a value of over £500 ต้องรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (The Electoral Commission) โดยจะมีการกำหนดรายละเอียดต่างๆ ดังนั้น จึงควรกำหนดระดับขั้นต่ำที่ต้องรายงาน เพื่อจะได้ไม่ต้องรายงานในทุกเรื่อง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” ที่ต้องรายงานนั้น จะต้องเป็นการกระทำทางธุรกิจที่สามารถคิดคำนวณออกมาเป็นค่าใช้จ่ายได้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการจะรับไปแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่อง “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” โดยพิจารณาเทียบเคียงกับกฎหมายของต่างประเทศ แล้วจะนำเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรองการพิจารณาร่างมาตรา ๔

มาตรา ๕

“มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

“มาตรา ๖ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งและจดทะเบียนพรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบ การดำเนินงานของพรรคการเมืองและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๖ มีการปรับแก้ไขตามมติที่ประชุมในประเด็นนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งกฎหมายเดิมกำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่ที่ประชุมเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องงานธุรการ ควรกำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียน

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง แสดงความเห็นว่าเป็นปัจจุบันนายทะเบียนมีหน้าที่ในการให้ความเห็นเรื่องการยุบพรรค และเรื่องอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม

อำนาจในการตัดสินใจยังคงเป็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงไม่ถือว่ามีอำนาจหน้าที่ใดเป็นพิเศษ นอกจากนี้ เห็นว่าไม่ควรกำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียน เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรเป็นตำแหน่งที่ตั้งขึ้นมาใหม่จะเหมาะสมมากกว่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ในการสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ควรให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาควบคู่ไปกับร่างรัฐธรรมนูญด้วยว่าได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียน กำหนดแต่เพียงว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย

ประธานกรรมการขอให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเชิญเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีความรู้เรื่องกฎหมายพรรคการเมืองเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในวันพฤหัสบดี ที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ผ่านมานั้น คณะอนุกรรมการได้จัดทำสรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในรูปแบบของตาราง โดยแยกเป็นประเด็นต่างๆ ซึ่งคณะอนุกรรมการจะส่งสรุปความคิดเห็นดังกล่าวให้กับคณะอนุกรรมการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๑๐ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สนวนสมุทร
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมวิธีการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์